

Per què els nens s'inventen històries absurdes?

La Llúcia, de 5 anys, ha vist un tauró a la banyera.
En Miquel no ha trencat el gerro: ha estat el llop.
La Irene, amb només quatre anys, sosté obstinadament
que els pares la van trobar al bosc...
Però, d'on surten totes aquestes històries absurdes?
Ho hem preguntat a Danielle Dalloz, psicoanalista
i autora del llibre *Las mentiras*.
(Ediciones Internacionales Universitaria).

Entre els 3 i els 7 anys, com distingeix el nen allò que és imaginari de la realitat?

En aquestes edats, els nens encara no saben diferenciar el món imaginari de la realitat. "Es creuen" les seves ficcions sense qüestionar-les ni un moment. Els costarà temps distingir allò que és "vertader" d'allò que és "fals".

Sí, però quan ens diuen:

**No he estat jo, ha estat el llop",
saben perfectament que menteixen.**

En contra d'allò que es pugui pensar, totes aquestes fabulacions i invencions no es poden qualificar estrictament de mentides. És estrany que un nen "menteixi", si hem de parlar amb propietat. La mentida busca dissimular intencionadament la veritat i confondre voluntàriament. Ara bé, entre els 3 i els 7 anys, és molt estrany que un nen hagi assolit aquest nivell de construcció psicològica. Està en el moment del pensament màgic.

Què és el pensament màgic?

El nen atribueix als seus pensaments un poder absolut. Es convenç que allò que s'imagina passarà en realitat. El pensament màgic és natural entre els 3 i els 7 anys: és l'edat del "tot és possible", en què les lleis de la realitat no existeixen. D'aquesta manera, el nen pot recrear la realitat, transformar-la i abolir-la, en la mesura del seu desig. Com si, per exemple, perquè un semàfor es poses vermell n'hi hagués prou a mirar-lo molt fixament. Fins al punt que, a vegades, hi ha nens que s'imaginen que ha estat culpa seva que la mare s'hagi posat malalta o que els pares s'hagin divorciat.

El pensament màgic comença a desaparèixer al voltant dels 7 anys, però sempre en queden senyals a l'edat adulta, quan ens diem: "fa bo, això vol dir que avui tindrè un bon dia".

Però, per què els nens s'inventen aquestes coses?

Ho fan sobretot per sentir-se importants als ulls dels altres quan expliquen alguna cosa interessant. Generalment, el nen actua així per sentir-se reconegut per part dels pares. A vegades, fins al punt de disfressar els seus sentiments per tal d'oferir una imatge més valuosa de si mateix. Si el nen se sent culpable de no correspondre a les expectatives dels pares, s'inventarà alguna cosa que li produeixi satisfacció.

Us puc explicar com a exemple el cas d'una nena de 5 anys els pares de la qual dirigien una associació de nens abandonats. La menuda es va inventar una vida miserable i els responsables de l'escola en van arribar a preocupar per la seva situació i van trucar als seus pares... que van quedar de pedra! Per atraure la seva atenció, la nena s'havia creat una vida semblant a la dels nens de que els pares s'ocupaven... massa, per al seu gust. Una mentida és sempre una veritat que no se sap dir d'una altra manera.

! aquestes fantasies són necessàries?

És clar que sí. La fabulació permet alleujar la frustració. Quan el nen s'enfronta a una situació d'impotència, que per a ell és intolerable, s'aferra als seus somnis, s'inventa el que sigui per suportar allò que li manca. Finalment, la invenció és, per al nen, la millor manera d'esperar amb paciència. Per això és un aprenentatge important. Gràcies a allò que s'imagina, més endavant podrà assumir les frustracions i les dificultats de la vida adulta.

En fi, no oblidem tampoc que aquestes invencions imaginàries també l'ajuden a passar-ho bé, sobretot a jugar amb les possibilitats infinites d'aquest instrument màgic que és el llenguatge.

Com hem de reaccionar davant les fabulacions?

L'important no és carregar amb un judici moral aquestes invencions i "mentides" del nen dient-li: "això que dius és absurd!". Els pares poden intentar llegir entre línies, fins i tot si els mots "menteixen", i intentar trobar la veritat amagada en la fabulació del nen. Per exemple, si diu: "tinc fred!", quan fa calor, val més evitar dir-li: "no, que fa calor!". És essencial respectar el sentiment únic del nen. Fins i tot si aquest sentiment no es correspon amb la realitat, malgrat tot correspon a alguna cosa que el nen vol expressar. Vol obligar els pares a reconèixer que és una persona a part, íntegra, diferent d'ells, i que no diu sempre allò que esperen que digui. D'aquesta manera el nen pot reforçar la seva confiança en si mateix.

És primordial que acompanyem el nen en l'aprenentatge de la realitat, sense que per això frustrem la seva imaginació. Si el nen es llaça a una fabulació i afirma que condueix un cotxe, en lloc de dir-li: "això no pot ser!", cosa que anul·laria la seva paraula i el món imaginari, tenim l'opció d'entrar en aquest món i rectificar amb dolcesa: "ah! T'agradaria conduir un cotxe, ara?". És el millor mitjà de permetre-li fer l'aprenentatge d'allò que és real i allò que és imaginari.

Això no impedeix, però, que donem valor a la paraula justa i vertadera cada cop que en tinguem ocasió. Si, per exemple, un nen ha fet una entremaliadura o ha comès un error, el pare l'ha d'animar perquè digui què ha passat realment. És important felicitar-lo quan reconeix una errada o una entremaliadura. I sobretot, no l'hem de renyar, perquè, si no, el nen tendirà a dissimular les entremaliadures i a mentir per por que no el castiguin.